

WALERIAN KARPIŃSKI

Do
Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich
w Polsce

Opis aresztowania i egzekucji w Aninie, gm. Wawer, w 1942 roku

W końcu 1941 roku na krańcach Anina zaczęła rozwijać działalność pewna grupa młodzieży z rodzin inteligenckich i rzemieślniczych. Okoliczni sąsiedzi, zrażeni egzekucją grudniową z 1939 roku, z pewną obawą obserwowali ich brawurowe zachowanie, jak śmiałe i widoczne zbiórki, głośne śpiewanie narodowych i zakazanych pieśni oraz bezpośrednie pogroźki pod adresem Niemców i ich popleczników.

Do jakiej organizacji należała owa grupa, tego ustalić nie można, jednak kontakt z pobliską Warszawą i kolportaż prasy świadczy o jej charakterze politycznym. Członkowie grupy, podawali się za XIII Drużynę Zawiszy.

26 lutego 1942 po północy żandarmi niemieccy wraz z cywilnymi agentami otoczyli siedziby konspiratorów: 1) willę „Wioletta” na ul. VIII Poprzecznej 13 oraz 2) willę Fałędzkich na ul. ks. Skorupki, róg VIII Poprzecznej.

W willi „Wioletta” wtargnięto do mieszkania Górskich, tu aresztowano całą rodzinę, przy czym pobito Jadwigę Górską, która prosiła o wyjaśnienie przyczyn aresztowania syna. Dodać należy, iż Rajmund Górski (lat 59), były intendent Szpitala Wolskiego, był kaleką, chodzącym na protezie.

Jednocześnie w tym samym domu żandarmi usiłowali dostać się do mieszkania Kopalińskich. Tam Leszek Kopaliński zaskoczył ich, ostrzeliwując się z dwu pistoletów, następnie – zabiwszy jednego agenta i zraniwszy dwu następnych – przebił się przez kordon otaczający i zbiegł w ciemność.

Napastnicy, rozjuszeni śmiercią towarzysza i ucieczką sprawcy, skatowali matkę Kopalińskiego, wdowę po pułkowniku Wojska Polskiego, następnie jeden z agentów dobił ją wystrzałem z rewolweru.

Na drugi dzień w pobliżu domu znaleziono trupa Leszka Kopalińskiego, z pistoletem w ręku i raną w głowie. Istnieje przypuszczenie, że będąc ranny i osaczony, zabił się sam.

Ciała Kopalińskich, matki i syna, zabrano na samochód i wywieziono w niewiadomym kierunku.

Dodać należy, iż w czasie akcji 26 lutego 1942 nie widziano żadnego polskiego policjanta w mundurze, brali [w niej] udział żandarmi niemieccy oraz agenci polscy i niemieccy. Wszyscy wyposażeni byli w pancerze i tarcze ochronne.

Istnieje przypuszczenie, że akcja ta miała związek z zabiciem SS-mana na ul. Odyńca w Warszawie.

Z „Wioletty” aresztowano wówczas jeszcze Edwarda, Wiesławę i Jadwigę Szleszyńskich.

Spiskowcom w domu Fałdzkich powiodło się lepiej. Zaalarmowani strzałami zaskoczyli otaczających, rzucając kilka granatów przez okno, następnie w liczbie około dziesięciu zbiegli przez okno.

Część ich zbiegła w kierunku Wiśniowej Góry, część w kierunku Wisły, gdzie po łodzi dostali się do Warszawy.

W Warszawie, czekając na dokumenty – mieli udać się w kierunku Lwowa, do partyzantki – jedna część ukrywała się na Saskiej Kępie, druga na Boernerowie. Niedługo po tym ukrywający się na Saskiej Kępie (Kryfko, Defull i Szulczewski) zostali schwytani, a następnie również Majorowski, Truchlewski i inni.

29 kwietnia 1942 samochód żandarmerii przywiózł wszystkich pod willę „Wioletta”, a następnie nad kanał na końcu VIII Poprzecznej. Tam rozstrzelano wszystkich w trzech partiach.

Po egzekucji powiadomiono posterunek Policji Państwowej w Międzyzlesiu i nakazano pochować zwłoki.

Wszystkich dwunastu pochowano na Cmentarzu Ofiar Wojny w Wawrze. Rozstrzelani nosili na sobie ślady niehumanitarnego bicia i katowania.

Spis rozstrzelanych 29 kwietnia 1942 roku

1. Szulczewski Tadeusz	lat 15
2. Górski Rajmund	- 58
3. Górski Tadeusz	- 18
4. Kryfko Kazimierz	- 19
5. Majorowski Tadeusz	- 19
6. Truchlewski Zdzisław	- 18
7. Tomerski Stanisław	- 18
8. Grzebalski Jerzy	- 21
9. Rybiński Józef	- 18
10. Wielochowski Zygmunt	- 38 (plutonowy Policji Państwowej)
11. Stępień Edward	- 18
12. Soszyński Józef	- 23

Do powyższego załączam opowiadanie niektórych osób, mogące mieć znaczenie w związku z ewentualnym dochodzeniem.

Komendant MO gm. Wawer
Karpiński Walerian